četvrtak, 8. listopada 2020.

P9_TA(2020)0259

„Zakon o stranim agentima” u Nikaragvi

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. listopada 2020. o „Zakonu o stranim agentima” u Nikaragvi (2020/2814(RSP))

(2021/C 395/07)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Nikaragvi, a posebno one od 31. svibnja 2018. ([1]), 14. ožujka 2019. ([2]) i 19. prosinca 2019. ([3]),

— uzimajući u obzir Sporazum od 29. lipnja 2012. o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane ([4]),

— uzimajući u obzir Strateški dokument i višegodišnji okvirni program EU-a za Nikaragvu za razdoblje 2014. – 2020.,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Nikaragvi,

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2019/1716 od 14. listopada 2019. o uspostavi okvira za ciljane mjere ograničavanja s obzirom na stanje u Nikaragvi ([5]) i Provedbenu uredbu Vijeća (EU) 2020/606 od 4. svibnja 2020. kojom se šest dužnosnika Nikaragve uključuje na popis mjera ograničavanja koji uključuje zamrzavanje imovine i zabranu putovanja ([6]),

— uzimajući u obzir izjave o stanju u Nikaragvi koje su u ime Europske unije dali potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, odnosno potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, a posebno one od 20. studenoga 2019. i 4. svibnja 2020.,

— uzimajući u obzir izjavu Visoke povjerenice UN-a za ljudska prava Michelle Bachelet s 45. sastanka Vijeća za ljudska prava od 14. rujna 2020. i izvješće Vijeća UN-a za ljudska prava o Nikaragvi od 19. lipnja 2020.,

— uzimajući u obzir biltene Posebnog mehanizma praćenja za Nikaragvu (MESENI), koji je osnovalo Međuameričko povjerenstvo za ljudska prava,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,

— uzimajući u obzir smjernice EU-a o borcima za ljudska prava te one o slobodi izražavanja na internetu i izvan njega,

— uzimajući u obzir Ustav Nikaragve,

— uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 177. te članak 132. stavak 1. točku (a) Poslovnika,

([1]) SL C 76, 9.3.2020., str. 164.
([2]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0219.
([3]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0111.
([4]) SL L 346, 15.12.2012., str. 3.
([5]) SL L 262, 15.10.2019., str. 1.
([6]) SL L 139 I, 4.5.2020., str. 1.

A. budući da su 22. rujna 2020. članovi Nacionalne skupštine i pripadnici vladajuće stranke Alianza Frente Sandinista de Liberación Nacional (Sandinistička fronta nacionalnog oslobođenja) predstavili prijedlog zakona o reguliranju stranih agenata, po uzoru na ruski zakon o stranim agentima iz 2012., prema kojem će, ako bude usvojen, svaka osoba, organizacija ili institucija, uključujući medijske kuće i nevladine organizacije koje primaju sredstva iz inozemstva, morati biti registrirana pri Ministarstvu unutarnjih poslova (Migob) i podložna financijskom nadzoru u okviru Odjela za financijsku analizu (UAF);

B. budući da bi svaka osoba ili subjekt koji je u Ministarstvu unutarnjih poslova registriran kao „strani agent" podlijegao strogom nadzoru i morao bi se „suzdržati od intervencije u unutarnje političke poslove ili pitanja", kako je navedeno u članku 12., čime bi se ograničila njihova građanska i politička prava te bi se omogućilo da budu progonjeni, uznemiravani i kazneno gonjeni; budući da bi se donošenjem tog zakona negativno utjecalo na pravo na jednako sudjelovanje u političkom i javnom životu, uključujući sudjelovanje oporbe, čime bi se dodatno narušio politički sustav u Nikaragvi; budući da to može dovesti do teških slučajeva nezakonite kriminalizacije organizacija civilnog društva, aktivista i boraca za ljudska prava;

C. budući da bi se zakon o reguliranju stranih agenata, ako bude odobren, koristio kao instrument represije nad ljudima i organizacijama za ljudska prava koje primaju sredstva od međunarodnih suradnji u Nikaragvi; budući da bi donošenje tog zakona moglo izravno utjecati na suradnju EU-a s tom zemljom i na pojedince povezane s europskim interesima;

D. budući da je nekoliko članova vladajuće stranke u Nacionalnoj skupštini predložilo i posebni zakon o kiberkriminalitetu kojim se nastoje cenzurirati digitalni mediji, kao i novi zakon o zločinima iz mržnje kojim bi se reformirao kazneni zakon kako bi se omogućilo nametanje doživotne zatvorske kazne zbog političkog neslaganja, bez jasne definicije toga koje bi ponašanje dovodilo do tako strogih kazni, te koji bi se mogao koristiti za kažnjavanje onih koji izražavaju svoje mišljenje protiv vladinih represivnih politika;

E. budući da se tim predloženim zakonima jasno namjerava ograničiti temeljne slobode kao što su sloboda izražavanja na internetu i izvan njega, sloboda udruživanja i vjerska sloboda te dodatno ograničiti civilni prostor za građane Nikaragve i vršiti totalitarnu kontrolu nad građanima te zemlje, medijskim kućama, organizacijama civilnog društva i organizacijama za zaštitu ljudskih prava, bez sustava kontrole i ravnoteže te uz široke diskrecijske ovlasti u provedbi praćenjem svih njihovih aktivnosti s naglaskom na političkoj, radnoj i gospodarskoj sferi; budući da bi se donošenjem tih zakona prekršio niz prava i temeljnih sloboda utvrđenih u Ustavu Nikaragve, koji su svi priznati u međunarodnim sporazumima, paktovima i ugovorima čija je potpisnica Nikaragva;

F. budući da su te inicijative najnoviji primjeri takvih kršenja i potvrđuju širi obrazac represije i kršenja ljudskih prava i temeljnih sloboda; budući da su pripadnici civilnog društva, aktivisti za zaštitu okoliša, novinari, pripadnici političke oporbe, članovi vjerskih zajednica, posebno Katoličke crkve, studenti, bivši politički zatvorenici i njihove obitelji i dalje meta sigurnosnih snaga i provladinih naoružanih skupina, što se očituje u uhićenjima, kriminalizaciji, prekomjernoj uporabi sile, racijama u njihovim domovima, policijskom uznemiravanju, seksualnim napadima i sve većem nasilju i zastrašivanju s kojim se suočavaju žene aktivistice, prijetnjama smrću, vandalizmu, javnim klevetama i kampanjama ocrnjivanja na internetu;

G. budući da, kako je izjavila visoka povjerenica UN-a za ljudska prava Michelle Bachelet, „nije bilo napretka u pogledu stanja ljudskih prava niti naznaka da vlada konstruktivno rješava napetosti i strukturne probleme koji su doveli do društveno-političke krize u travnju 2018."; budući da organizacije civilnog društva navode da su 94 osobe koje se smatraju protivnicima vlade i dalje proizvoljno pritvorene, uglavnom zbog izmišljenih optužbi za nepovezana kaznena djela;

1. osuđuje pokušaje donošenja neustavnih zakona o reguliranju stranih agenata, posebnog zakona o kiberkriminalitetu i zakona protiv zločina iz mržnje te poziva Nacionalnu skupštinu da ih odbije, kao i bilo koji drugi zakon kojim bi se ograničile temeljne slobode nikaragvanskog naroda; naglašava da će ti zakoni, ako budu odobreni, vladi Daniela Ortege poslužiti kao novi represivni alat za ušutkavanje ne samo svojih kritičara, nego svakog pojedinca ili organizacije koja prima sredstva iz inozemstva, što će dovesti do većeg broja žrtava te represije te će pogoršati šire ozračje zastrašivanja i prijetnji te rezultirati u neprihvatljivom kršenju ljudskih prava u Nikaragvi;

2. izražava solidarnost sa stanovništvom Nikaragve i osuđuje sve represivne radnje vlade Nikaragve, posebno činjenicu što je to dovelo do ljudskih žrtava; osuđuje represiju nad aktivistima civilnog društva, pripadnicima političke oporbe, studentima, novinarima, autohtonim skupinama, članovima vjerskih zajednica, posebno Katoličke crkve, i borcima za ljudska prava; traži da se smjesta pusti na slobodu sve proizvoljno pritvorene osobe, da se odbace sve optužbe protiv njih i da se poštuju temeljni mehanizmi pravne zaštite;

3. apelira na vladu Nikaragve da prestane kriminalizirati neovisna mišljenja i da zaustavi kontrolu i ograničavanje rada civilnog društva i organizacija za zaštitu ljudskih prava, pripadnika političke oporbe, medijskih kuća i novinara; poziva vladu Nikaragve da vrati oduzetu imovinu medijskim kućama, obnovi njihove dozvole za rad i ponovno uspostavi pravnu osobnost nevladinih organizacija; poziva na potpunu suradnju s međunarodnim organizacijama i mogućnost njihova povratka u zemlju, uključujući Međuameričku komisiju za ljudska prava, Ured visokog povjerenika UN-a za ljudska prava, Posebni mehanizam praćenja za Nikaragvu (MESENI) i međunarodnu skupinu neovisnih stručnjaka Organizacije američkih država; pozdravlja rezoluciju Vijeća UN-a za ljudska prava iz lipnja 2020. kojom se propisuje pojačani nadzor Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava nad stanjem u Nikaragvi i potporu EU-a njezinu donošenju;

4. naglašava da je svako ograničenje uživanja prava na slobodu mišljenja i izražavanja na internetu i izvan njega, slobode mirnog okupljanja i udruživanja te prava na obranu ljudskih prava u suprotnosti s Ustavom Nikaragve i njezinim međunarodnim obvezama u okviru sporazuma o ljudskim pravima;

5. protivi se tome da autoritarna vlada Nikaragve zloupotrebljava institucije i zakone s namjerom kriminalizacije organizacija civilnog društva i političkih protivnika u političke i nezakonite svrhe; u tom pogledu poziva vladu Nikaragve da u potpunosti poštuje obveze preuzete u sporazumima s oporbenim skupinama i Građanskim savezom iz ožujka 2019., koje su sada obuhvaćene Nacionalnom koalicijom, u cilju postizanja demokratskog, mirnog i sporazumnog rješenja političke krize u Nikaragvi;

6. podsjeća vladu Nikaragve da se slobodni, vjerodostojni, uključivi i transparentni izbori mogu održati samo u okruženju bez represije, uz ponovnu uspostavu vladavine prava i poštovanje ustavnih prava svih građana Nikaragve, uključujući pravo na slobodu izražavanja, okupljanja, uvjerenja i mirnog prosvjeda; poziva vladu Nikaragve da s oporbenim skupinama, uključujući Nacionalnu koaliciju, demokratskim, mirnim i sporazumnim putem postigne dogovor o izbornim i institucijskim reformama potrebnima za jamčenje vjerodostojnih, uključivih i transparentnih izbora, koji su trenutačno predviđeni za studeni 2021., sve u skladu s međunarodnim standardima te uz provedbu preporuka misije EU-a za promatranje izbora iz 2011. i Organizacije američkih država; smatra da u tu svrhu izbore moraju pratiti propisno akreditirani nacionalni i međunarodni promatrači;

7. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog nedavnih izvješća nikaragvanskih organizacija da su vlasti naredile nacionalnoj policiji da prekrši ljudska prava i da policiji u toj represiji pomažu provladine civilne skupine i teritorijalne organizacije vladajuće strane, od kojih su neke naoružane i organizirane kao paravojne skupine; poziva vladu da razoruža te paravojne skupine i traži odgovornost onih koji su odgovorni za kršenja ljudskih prava i ugrožavanje demokracije i vladavine prava te traži reviziju kontroverznog zakona o amnestiji kojim bi se mogao onemogućiti kazneni progon odgovornih za teška kršenja ljudskih prava;

8. imajući u vidu trajne teške povrede i kršenja ljudskih prava, u slučaju da se donese predloženi „Zakon o reguliranju stranih agenata”, „Poseban zakon o kiberkriminalitetu” i „Zakon protiv zločina iz mržnje”, ako vlada Nikaragve i dalje ne bude pokazivala odlučnost za pokretanje nacionalnog dijaloga u pogledu pravilne izborne reforme te ukoliko se nastavi represija civilnog društva i demokratske oporbe u Nikaragvi, zahtijeva da Vijeće brzo proširi popis pojedinaca i subjekata koje treba sankcionirati, uključujući predsjednika i potpredsjednika, uz posebnu brigu o tome da se ne nanosi šteta nikaragvanskom narodu; ponavlja svoj hitan zahtjev za globalni mehanizam EU-a za ljudska prava; poziva Vijeće da usvoji taj mehanizam odlukom koja se odnosi na strateške interese i ciljeve Unije u skladu s člankom 22. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji;

9. poziva da se što prije u Nikaragvu pošalje izaslanstvo Parlamenta kako bi se nastavilo praćenje stanja u zemlji te apelira na vlasti Nikaragve da mu omoguće nesmetan ulazak u zemlju, kao i pristup svim sugovornicima i objektima;

10. ponovno ističe svoj zahtjev iz rezolucije od 14. ožujka 2019. da se Italiji smjesta izruči Alessio Casimirri, koji i dalje živi u Managui pod zaštitom vlade Nikaragve, a koji je u Italiji pravomoćno osuđen na šest kazni doživotnog zatvora za dokazano sudjelovanje u otmici i ubojstvu Alda Mora, bivšega talijanskog premijera i čelnika stranke Kršćanska demokracija, te za ubojstvo njegovih tjelesnih čuvara 16. ožujka 1978. u Rimu;

11. poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje da zajedno s posebnim predstavnikom EU-a za ljudska prava nastavi pružati i pojača materijalnu i tehničku potporu borcima za ljudska prava i neovisnim medijskim kućama u Nikaragvi; poziva Delegaciju Europske unije u Nikaragvi i države članice s diplomatskim misijama na terenu da u potpunosti provedu smjernice EU-a o borcima za ljudska prava;

12. podsjeća da Nikaragva, u svjetlu Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Srednje Amerike, mora poštovati i učvrstiti načela vladavine prava, demokracije i ljudskih prava te ponavlja svoj zahtjev da se, uzimajući u obzir trenutačne okolnosti, aktivira demokratska klauzula iz Sporazuma o pridruživanju;

13. naglašava da bi trebalo zadržati i pojačati pomoć EU-a organizacijama civilnog društva kako bi se ublažio učinak pandemije bolesti COVID-19;

14. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku Organizacije američkih država, Europsko-latinskoameričkoj parlamentarnoj skupštini, Srednjeameričkom parlamentu, Limskoj skupini te vladi i parlamentu Republike Nikaragve.